

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 9 § i lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret och av 1 § i lagen om anordnande av studentexamen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 9 § i lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret och av 1 § i lagen om anordnande av studentexamen (RP 12/2016 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Matti Sillanmäki, undervisnings- och kulturministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio, dataombudsmannens byrå
- direktör Raakel Tiihonen, Utbildningsstyrelsen
- generalsekreterare Kaisa Vähähyypä, Studentexamensnämnden
- specialsakkunnig Lieselotte Eskelinen, Finlands Kommunförbund
- specialsakkunnig Olavi Arra, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf
- ordförande Elli Luukkainen, Finlands Gymnasistförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret samt lagen om anordnande av studentexamen ändras.

I bestämmelserna som gäller studentexamen och studentexamensregistret föreslås ändringar som krävs för den övergång till elektronisk studentexamen som sker stegvis under åren 2016—2019. Det föreslås att provprestationerna och bedömningsanteckningarna ska föras in i studentexamensregistret och att det dessutom görs vissa ändringar av teknisk natur.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2016.

Betänkande KuUB 3/2016 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt. Kulturutskottet konstaterar att syftet med propositionen är att övergången till elektronisk studentexamen ska vara problemfri med tanke på lagstiftningen. Avsikten är att uppdatera bestämmelserna så att de motsvarar gällande praxis och de förändringar som föranleds av den elektroniska studentexamen och att förtydliga de bestämmelser i lagen som är tolkningsbara. De prov som ingår i studentexamen ska stegvis bli elektroniska under åren 2016–2019. Från och med våren 2019 ska alla prov avläggas med hjälp av elektronisk terminalutrustning och elektroniska metoder för informationsöverföring. De sakkunniga var för att propositionen godkänns.

Propositionen har i sig inte några ekonomiska konsekvenser. Utskottet understryker dock att gymnasierna måste kunna satsa tillräckligt på bland annat driftsäker informationsöverföring och dataskydd när den elektroniska studentexamen införs. Alla måste också i fortsättningen ha lika möjligheter att avlägga proven.

Sammantaget tillstyrker utskottet lagförslagen utan ändringar.

Registrering av provprestationer. Provpresentationerna i de prov som hör till studentexamen bildar ett omfattande datamaterial av personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter vars förvaring inte regleras genom den lagstiftning som gäller studentexamen. Övergången till elektronisk studentexamen gör det lättare att behandla materialet av provprestationer och möjliggör ett heltäckande och permanent införande av materialet, vilket enligt propositionen förbättrar förutsättningarna för användning i forskningssyfte. Kulturutskottet ser det som ytterst viktigt att propositionen innehåller en tydlig precisering som säkerställer att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på uppgifterna i studentexamensregistret.

Utskottet betonar att examinanden ska ha praktiska möjligheter att ta del av sina provprestationer och hur bedömningskriterierna tillämpats på dem. Enligt inkommen utredning måste examinanden i nuläget begära detta inom ett och ett halvt år efter det att ett examenstillfälle har avslutats. Tidsfristen följer tiden för förvaring av provresultat. Det kostar 32 euro per prov att få en kopia av provprestationerna. Sakkunniga har framhållit att i synnerhet den avgift som begärs för kopior i väsentlig grad försvagar examinandens möjlighet att ta del av provprestationerna.

Den elektroniska arkiveringen av provresultat och förtydligandet av provresultatens offentliga natur kräver enligt utskottet att studentexamensnämnden omvärderar sina förfaranden för hur examinanderna tillförsäkras den i offentlighetslagen avsedda rätten att ta del av uppgifter som gäller en själv. I det sammanhanget finns det också skäl att omvärdera de avgifter som anknyter till erhållandet av uppgifter. Studentexamensnämnden måste se till att examinanderna får riklig information om den föreslagna reformen redan innan proven avläggs.

Utvecklingen av förvaltningsområdets informationsinfrastruktur. Undervisnings- och kulturministeriet bereder i samråd med Utbildningsstyrelsen en översyn av förvaltningsområdets riksomfattande register och registerlagstiftning. Den nationella centrala tjänsten för integrering av studierätter och studieprestationer (Koski) ska enligt planerna byggas upp av befintliga register (anagningsregistret, studentexamensregistret och högskolornas riksomfattande datalager) och nya register (för grundläggande undervisning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning). Avsikten är

Betänkande KuUB 3/2016 rd

att i det nya integrerade registret sammanställa information om den lärandes verifierade kunskaper, från enskilda studieprestationer ända fram till examensnivå och om studierätter. Tjänsten ska vara fullt utbyggd och tillgänglig 2019.

Regeringen föreslår i den nu aktuella propositionen att datainnehållet i studentexamensregistret ändras så att provsvar i prov som hör till studentexamen och de bedömningsanteckningar som gäller dem ska införas i studentexamensregistret. I propositionen föreslås inga andra ändringar av datainnehållet i studentexamensregistret. De lagändringar som avses i propositionen bör träda i kraft den 1 augusti 2016, eftersom elektroniska studentexamina införs hösten 2016.

Utskottet understryker att det vid översynen av registret är viktigt att se till att det i författningar och datasystem inte finns datainnehåll som i onödan överlappar varandra och att informationsinfrastrukturen är åskådlig och fungerande. Registrens datainnehåll och registren som helhet, inklusive bestämmelserna om studentexamensregistret och deras ställning inom ramen för förvaltningsområdets övriga registerlagstiftning, är av central vikt vid beredningen av lagstiftningen om integrationstjänsten Koski. Utskottet understryker undervisnings- och kulturministeriets ansvar för utvecklingen av förvaltningsområdets informationsinfrastruktur.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 12/2014 rd utan ändringar.

Helsingfors 15.3.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuomo Puumala cent
vice ordförande Sanna Lauslahti saml
medlem Li Andersson vänst
medlem Ritva Elomaa saf
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Kimmo Kivelä saf
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Sari Multala saml
medlem Mikaela Nylander sv
medlem Ulla Parviainen cent
ersättare Lea Mäkipää saf.

Sekreterare var

Betänkande KuUB 3/2016 rd

utskottsråd Kaj Laine.